

AMPAPA't

EL BUTLLETÍ DE L'AMPA DEL CEIP VILA OLÍMPICA / NÚM. 13 / BARCELONA, 23 D'ABRIL DE 2009

editorial

Sostenibilitat és un terme molt de moda que utilitzem sovint com a comodí per referir-nos a accions que tenen per finalitat millorar la salut del planeta, una salut que el consens científic general diu que s'ha deteriorat força durant els últims cent anys. Reciclatge, estalvi energètic, estalvi de recursos naturals i energies renovables formen part del que anomenem sostenibilitat.

A diferència dels pares, als quals la sostenibilitat ens ha arribat com un concepte més o menys nou, per als nens és tan normal com ho són els telèfons mòbils, els euros o els ordinadors, i, per tant, reciclar o estalviar energia no ho veuen com una imposició sinó com una cosa natural.

La nostra escola fa temps que està conscienciada en qüestions com el reciclatge i l'estalvi energètic, com haureu pogut veure en totes les petites i grans obres d'art que sovint fan els nens i que decoren l'escola, o en detalls com els cartells que pengen de les portes d'accés als patis per avisar que cal tancar-les a l'hivern perquè la calor no s'escapi.

Des de l'any passat que tenim una comissió de l'AMPA específica de sostenibilitat, que ha treballat amb l'equip directiu i l'Ajuntament per plantejar millores en el funcionament de l'escola per tal d'estalviar energia i millorar-ne la climatització a l'estiu.

Esperem que l'AMPAPA't que teniu a les mans us agradi i que en tragueu idees per fer la vida de tots plegats una mica més "sostenible".

AG-

agenda

Per Mercè Escuer

MUSEU AGBAR DE LES AIGÜES
www.museuagbar.com

Carretera de Sant Boi, 4-6
08940 Cornellà de Llobregat
Tel: 933423536

ECOMUSEU - FARINERA DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES

www.ecomuseu-farinera.org
C/ Sant Francesc, 5-7
17486 Castelló d'Empúries
Tel: 972 25 05 12

RUTES A PEU PELS PARCS NATURALS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

www.diba.es/parcsn

VISITES DE SENSIBILITZACIÓ MEDIAMBIENTAL

Inscripcions:

Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat de L'Hospitalet de Llobregat

Rambla de la Marina, 421 (Metro L1: Avinguda Carrilet)
Tel: 93 402 99 25

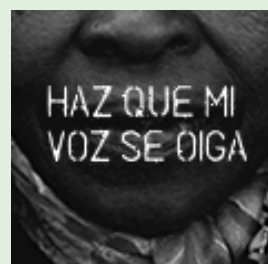
Sortides a equipaments medioambientals:

29 d'abril Dipòsit controlat de la Vall d'en Joan (antic abocador Garraf)

Sortides a Parcs Urbans de L'Hospitalet:

25 d'abril Les Planes
26 de setembre Can Buxeres
24 d'octubre Bellitge

Durada de les visites: tres hores al matí.

FESTA DE LA SOLIDARITAT

www.intermonoxfam.org

Diumenge 26 d'abril,
Parc de la Ciutadella,
d'11 h a 20h

l'entrevista

a **Pepa Soler**, llicenciada en Belles Arts, artista i formadora experta en reciclatge i plàstica. Per Enric Senabre

"L'ART CONTEMPORANI -I PER TANT ELS VALORS ARTÍSTICS D'AVUI DIA-, PODEN SER MOLT TRENCADORS I LLIGATS A INQUIETUDS SOCIALS, COSA QUE ELS NENS HAN DE PODER PERCEBRE IGUAL QUE L'ART MÉS CLÀSSIC"

La Pepa Soler té una llarga experiència en el món de l'art des de l'estudi, la seva pràctica i la docència. Concretament en un àmbit com és el del reciclatge i la reutilització amb finalitat artístiques, en classes de plàstica que ha dut a terme en diferents centres de formació (inclosa la nostra escola) o exposicions i tallers on ha participat juntament amb altres artistes.

ES.- ¿Reciclatge i art?

PS.- El reciclatge i l'art van de la mà des de sempre. Si vas tirant endarrere dins la història de l'art te n'adones que per exemple els primers tòtems es creen amb la reutilització de materials. El reciclatge implica reutilitzar una cosa per a donar-li una determinada funció nova, que pot ser útil o estètica. L'home ha manipulat els materials al seu abast des de sempre. Tot i que podem considerar que arriba un moment històric en que els residus, allò que ja no compleix amb la seva utilitat inicial pot tornar a fer-se servir en comptes d'acumular-se perjudicialment. I això és el que des del punt de vista pedagògic és interessant avui dia en relació amb els nens, per fer-los veure que reutilitzar objectes pot fer que aquests cobrin un nou sentit, una nova utilitat.

ES.- Pots donar-nos alguns exemples?

PS.- L'anomenat Drap-Art actual: en una exposició recent al CCCB una de les obres era un disc de vinil que, un cop bullit sobre una olla, i per tant deformat, donava com a resultat una forma de barret, que et podies posar. Però podem anar ben endarrere en el temps fins l'urinari d'en Marcel Duchamp, que és un dels referents més coneguts i antics d'un objecte quotidià tret del seu context i plantejat com a art. Després hi ha figures com el mateix Tàpies, que també reutilitza sovint materials donant-los nou significat, o com en Miquel Aparici, que amb ferros de material reciclat fa figures d'animals de tot tipus... Els exemples de reciclatge i art són molt nombrosos.

"Els nens normalment són molt més receptius i tenen menys prejudicis amb aquest tipus d'art contemporani"

ES.- ¿Però un urinari o un vinil deformat poden considerar-se art?

PS.- Això és quelcom que dona més problemes al públic adult que a l'infantil! Els nens normalment són molt més receptius i tenen menys prejudicis amb aquest tipus d'art contemporani, d'algun manera la manca de coneixements previs els fa ser més oberts i receptius. Poden acceptar com a "art" tant una pintura a l'oli com un conjunt de caixes de cartró que se'ls digui que és una escultura. En aquest sentit, l'interessant és que sovint els nens no fan distincions entre reciclar i crear. Als tallers que faig amb ells, en què per mitjà de la plàstica es tracta d'ajudar a estructurar el pensament, es creen situacions on un objecte quotidià com ara una ampolla de plàstic buida es pot fer servir lliurement, sense indicacions prèvies de si ha de sortir d'allà una figura determinada. I llavors s'obtenen resultats molt rics: una figura humana vertical, o animal si és posa horitzontal, si es talla en diferents tipus de recipients o objectes decoratius.

ES.- Com a les decoracions que fem a l'escola per l'arbre de Nadal...

cinc idees

Per Agustí Clua

La Dislèxia

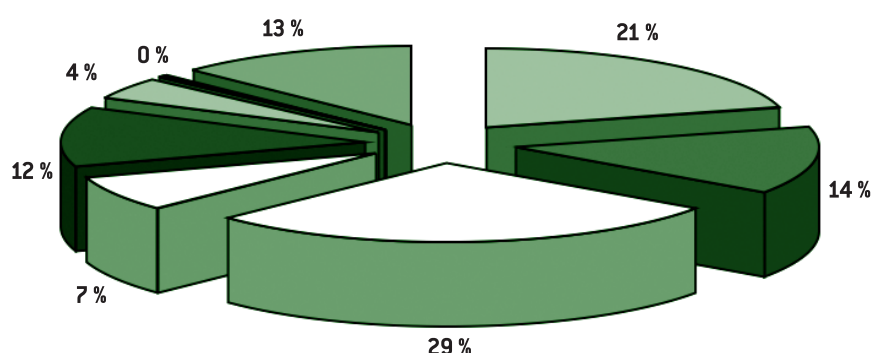
Per Ana López, Neuropsicòloga de l'Associació Catalana de la dislèxia.
CEIP Antoni Brusi. 12 de març de 2009.

- 1 La dislèxia és un trastorn persistent, o sigui, per a tota la vida, i té una base genètica.
- 2 Un nen dislèxic, una nena dislèxica, té una consciència fonològica, però una gran dificultat per associar sons i lletres.
- 3 Els pares i les mares no obtenen una informació adequada de l'evolució dels seus fills per part dels educadors.
- 4 Si la dislèxia es detecta en l'etapa de l'educació secundària, ja és massa tard, i pot comportar un fracàs escolar.
- 5 No obligeu a llegir en públic un/a nen/a dislèxic/a, ni el/la compareu amb familiars o companys.

xifres

Per Albert Girona

RECOLLIDA SELECTIVA 2007 A CATALUNYA [dades municipals]*

QUANTITAT TONELAJES MÈTRIQUES (Valors en %)

- Orgànica (21%)
- Vidre (13%)
- Paper i Cartró (29%)
- Envasos (7%)
- Voluminosos (12%)
- Poda digital (4%)
- Piles (0%)
- Medicaments (0%)
- Tèxtil (0%)
- Altres materials (12%)

*Font: Agència de Residus de Catalunya www.arc.cat

(continua al darrere)

PS.- És que aquesta mentalitat creativa que es pot activar des de la reutilització va molt més enllà del camp de l'art, perquè implica que cognitivament aprenem a crear noves coses o conceptes a partir d'objectes ja existents. El tema del reciclatge pot complir amb dues funcions pedagògiques: per una banda ensenya que qualsevol material pot cobrar nova vida i reutilitzar-se, i per l'altra pot conscienciar respecte a la insostenibilitat del ritme de generació de residus en què vivim. Aquest últim aspecte tan important, de conscienciació, és el que podem transmetre durant la reutilització d'objectes que tenim per casa, complementant l'aprenentatge de conceptes estètics.

ES.- Què més pot aportar el reciclatge creatiu?

PS.- Des del món de l'art, com et deia, fa temps que els materials que es fan servir no són només els que podríem considerar com a "nobles", sinó els que es rescaten de residus o objectes deixats de banda, quelcom que sovint es fa amb una intenció de denúncia. L'art contemporani, i per tant els valors artístics d'avui dia, poden ser molt trencadors i lligats a inquietuds socials, cosa que els nens han de poder percebre igual que l'art més clàssic. Apropar-los a aquests exemples, per tant, ajuda a dotar-los de criteri estètic i alhora situar-se en el món. De fet, molt de l'art més transgressor o iconoclasta busca precisament en l'adult aquesta visió sense prejudicis del nen, i per tant és també apte sovint per a la canalla.

L'ús de l'energia a casa i a l'escola: el projecte CreaTalent

Alumnes de 5è curs de l'Escola Vila Olímpica

Aquest projecte ens ha agradat molt perquè és el primer que hem fet, i perquè ens ha fet parar atenció en coses en què normalment no ens fixem.

Ens ha fet desenvolupar una veritable investigació: hem consultat internet, hem mirat els comptadors d'aigua, gas i electricitat, hem consultat llibres...

Hem après moltes coses sobre la utilització de l'energia a l'escola i a la llar, i de quina manera podem millorar aquest ús i aprofitar millor l'energia. Hem après també moltes coses noves, per exemple com podríem instal·lar plaques solars al terrat de l'escola.

Ens ha fet adonar que amb els petits detalls, com ara tancar les portes o apagar els llums, podem estalviar energia. També ens ha fet reflexionar sobre la nostra escola, veure les seves característiques arquitectòniques i adonar-nos que està ben ubicada i orientada.

Al principi ens va semblar una mica difícil, però amb una mica d'esforç i treball en grup ho vam aconseguir i estem molt orgullosos del resultat.

Camins escolars: un pas més

Des de l'AMPA, juntament amb l'Ajuntament de Barcelona, el Districte de Sant Martí, i la direcció i el professorat del CEIP Vila Olímpica, continuem fent accions per implantar un Camí Escolar que faci augmentar la seguretat en els desplaçaments dels nostres fills de casa a l'escola. L'objectiu principal és el de potenciar l'autonomia i sentit de la responsabilitat dels nostres fills; que vagin sols pel barri.

En aquesta línia, el dissabte 29 de novembre va tenir lloc a la nostra escola una xerrada dedicada en exclusiva als camins escolars. Va comptar amb l'assistència de nombroses famílies de les 15 escoles engrescades en aquest projecte.

Els ponents van ser Rosa M. Ramírez, (directora del CEIP Vila Olímpica), Fina Mayol, (directora de l'EBM La Mar Xica), Araceli Lázaro, (pedagoga de l'Institut de la infància), Anna de la Cruz, Lorena Corfas i Joan Serrat, (membres de l'AMPA del CEIP Arenal de Llevant), que van parlar del projecte des dels diferents vessants. També va assistir-hi el regidor del districte de Sant Martí, Sr. Narváez. La Guàrdia Urbana i l'Institut Municipal d'Educació havien planificat activitats al pati amb els nens mentre durava la xerrada, però com que la pluja va fer acte de presència, les activitats lúdico-formatives es van fer a l'interior de l'escola.

L'IMEB va obsequiar a cada nen amb un reflector per penjar a la motxilla.

Comissió Camí escolar, AMPA CEIP Vila Olímpica

linkoteca

Per Enric Senabre

R3 project: <http://r3project-castellano.blogspot.com/>

De com adaptar habitatges urbans a un forma de vida sostenible. Un quadern de construcció ecològic i d'estil de vida responsable. La web creix amb la nostra casa, madura amb l'experiència i evoluciona amb la teva participació.

ReciclaJoc: <http://www.xtec.cat/~fmarti58/reciclaJoc/>

Referències sobre sostenibilitat:

Definició a Wikipedia, per aclarir el concepte. Proporciona enllaços externs: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Sostenibilitat>

Portal de la sostenibilitat: <http://portalsostenibilidad.upc.edu/index.php>

Sostenible: <http://portalsostenibilidad.upc.edu/index.php>

Observatorio de la sostenibilidad en España: <http://www.sostenibilidad-es.org/observatorio%20sostenibilidad/>

llibres

Per Natàlia Bernárdez

• **50 coses que els nens poden fer per reciclar.** VV.AA. Salamandra Publicaciones y Ediciones, S.A. Literatura infantil

• **Guia per participar en l'aplicació de l'Agenda 21.** Local. ALIÓ, M. Àngels; OLIVELLA, Martí. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1999. Per viure bé nosaltres i les generacions que vindran: com prendre part a fer sostenibles els nostres pobles i ciutats

• **Desenvolupament sostenible: els llindars en la construcció de les relacions humanes i el medi ambient.** FANLO, Esther (coord.) Lledia: Universitat de Lleida, 1999

• **Homo ecològic per una cultura de la sostenibilitat.** PIBERNAT, Oriol. Barcelona: Generalitat de Catalunya: 1996

• **Nosaltres i l'entorn.** DURAN, Xavier. Barcelona: Beta, 1994

• **Cuidem la terra: una estratègia per viure de manera sostenible.** UICN; PNUMA; WWF. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient, 1992

els pares opinen

NEIX UNA COMISSIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT

Per Mila Moreno, farmacèutica, mare de la Marta (2nB) i en Javier (4rtB); Agustí Clua, educador, pare de la Mar (5èB) i l'Estel (3rtB) i Carmina Wiegerinck, arquitecta i escultora, mare de l'Eulàlia (3rtB) i en Jan (2nB)

Els canvis mediambientals que ha sofert el planeta, i que s'han accelerat durant les darreries del segle passat, ens han obligat a adoptar termes nous al nostre vocabulari. Un d'ells és el de 'sostenibilitat'. Però què vol dir realment 'sostenibilitat'? El terme fa referència al fet d'aprofitar millor l'entorn natural, d'utilitzar energies renovables, estalviar aigua i energia elèctrica, de ser més respectuosos amb l'entorn natural, i de ser, finalment, més ecològics. Es tracta de proveir el millor per a les persones i el medi ambient, ara i en el futur, indefinidament. En definitiva, a pensar, més que en nosaltres, en els nostres fills, en els nostres néts...

Ens agradaria treballar en aquesta línia per millorar la convivència i l'habitabilitat a la nostra escola. Creiem que hem d'aplicar les noves tecnologies de sostenibilitat a l'edifici per aconseguir un estalvi energètic i una menor repercussió en el medi ambient. L'ús de determinats materials o el disseny correcte de les instal·lacions seran elements molt importants de cara a no agredir l'entorn.

Vivim en un entorn ric en energia solar i, fins i tot, en energia eòlica. En estar tan a prop de la mar, tenim la brisa marina cada matí i tarda, que ens aporta aquesta frescor tan necessària els dies de canícula.

En aquest sentit, la Comissió de Sostenibilitat ha fomentat un seguit de reunions entre l'escola i els arquitectes de l'edifici per tal de millorar-ne la ventilació i la refrigeració. D'aquestes reunions ha sortit un projecte que es posarà en marxa aquest curs i que consisteix a:

1. Fer practicables les finestres del passadís del primer pis.
2. Fer practicables i motoritzades les finestres del gimnàs.
3. Posar una reixa a les finestres de les classes perquè es puguin obrir totes.
4. En una segona fase, substituir els tendals per persianes. Això pot durar uns quants anys, segons els pressupostos.

Esperem que amb totes aquestes mesures l'escola sigui més fresca i estigui més ben ventilada. També volem assessorar l'escola per posar plaques fotovoltaiques a la teulada, que podrien servir per a la climatització de l'edifici. Seria també un estalvi important d'energia elèctrica. Aquest projecte vol pensar no només en els mesos calorosos de l'any, sinó també en els mesos d'hivern i la necessitat d'escalfar l'escola quan calgui.

Sostenibilitat també és tenir cura de l'entorn. Tenim una escola molt maca, oberta, sense edificis que l'envolting, però a l'estiu és massa calorosa. Una altra manera de mitigar aquesta calor és plantar arbres al voltant del recinte.

En aquest sentit, el pati de sorra és una delícia. Els arbres que s'hi han plantat fan cada vegada més goig. Encara són massa petits per fer una bona ombra. Ara per ara, fan que a l'estiu el pati sigui un lloc agradable per estar-s'hi. Però, curiosament, la vorera del carrer de Carmen Amaya és un dels pocs carrers de Barcelona sense arbres.

Aquest Carnestoltes hem recollit signatures per demanar a l'Ajuntament una plantada d'arbres a aquesta vorera. Aquests arbres donaran ombra a la façana nord-oest de l'edifici a l'estiu i faran més agradable passejar pel carrer. El Departament de Parcs i Jardins de l'Ajuntament ens n'hauria de donar una resposta aviat.

L'objectiu final de tot plegat és obtenir una bona qualitat ambiental a l'escola, estalvi i eficiència energètica.